

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in judicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 4. An Clerici, tam seculares, quam Regulares, succedere possint in feudo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](#)

§. 4.

*An Clerici, tam seculares, quam
Regulares, succedere possint
in feudo?*

1703 **S**i velimus inhärere apicibus juris, dicendum est, Clericos in sacris constitutos arceti à feudis per text. lib. 2. feud. tit. 30. ibi: *Ex hoc illud descendit, quod dicitur: Clericum nullo modo in beneficium paternum debere succedere, etiam si postquam habitum Religionis assumperit, postposuerit; idem in omnibus, qui habitum Religionis assument, ut conversi: hi enim nec postea in feudo succedant: & si quod habent, perdant.* Deinde tamen de Clericis istis, quam Religiosis professis extat textus eod. lib. 2. tit. 26. §. si quis ibi: *Qui Clericus efficitur, aut votum Religiosis assumit, hoc ipso feudum amittat.*

1704 **S**tando igitur in hoc rigore juris feudalis nihilominus dicendum, 1. His textibus non comprehendendi nisi Clericos in sacris; nam hi solum perpetuo inhabiles sunt ad obsequia feudorum secularium; non autem, constituti solum in prima tonsura, & minoribus; cum isti possint ex libitu redire ad statum secularrem; 2. non procedere in feudo franco; quia in hoc servitia sunt remissa; 3. nec in Religiosis non professis, nec constitutis in sacris, cum & hi possint ex Religione dimitti, & ad seculum redire; consequenter impediti non sint perpetuo, ut tradit Haunoldus tom. 3. tr. 9. n. 792. quod à fortiori procedit de Novitiis.

1705 **Q**uestio est, an Clericus in sacris, vel Religiosus, ex dispensatione Papa transiens ad statum secularis, esset capax feudorum, non obstante illo rigore juris feudalis? In hac questione distinguit Rosenthal conclus. 30. n. 3. lit. D. apud Haunold. §. illud: inter feuda post dispensationem oblata; & ante aperta, seu devoluta; & affirmat quoad oblata; non, quoad ante aperta, vel devoluta; cuius ratio est, quia supposita tali dispensatione, & facto transitu ad statum secularis, sublata est inhabilitas ad obsequia ex feudo debita, pro-

pter quam leges feudales, allatae superius, eos excludunt à successione, vel acquisitione feudi; ante illam autem, adhuc stant. Et ideo etiam filius professus in Religione bonorum tam in communi, quam persona particulari, & omnis successionis incapace, esto excluderetur à successione paterna tam ex testamento, quam intestato, dum est in eo statu, posset tamen utroque modo succedere, si pater obiret, postquam translatus est legitime ad Religionem eorum bonorum, ac successionis capacem; sed hæc de rigore juris feudalis.

Specata vero consuetudine in pluribus regnis, & provinciis aliter discurrendum est, cum hæc res tota sit meritis positivi humani, adversus quod consuetudo legitime inducta jure prævaler; unde plures sunt casus excepti, ubi cum primis oppositum communibus feudorū legibus laicis secularibus observatur *quoad Clericos non Regulares*. Primo enim, ubi feudum annexum est dignitati Ecclesiæ, id transit in Successorem, ut constat ex usu Germaniæ, ubi Episcopi, qui succedunt in dignitate, cui feudum annexum est, succedunt præter in feudum Imperiale; id quod etiam jure canonico receptum est c. 7. de foro compet. ubi etiam Clerici Domino directo feudi, esto secularis sit; & laici, Ecclesiastico (si feudi Dominus directus sit) in causis ad tale feudum pertinentibus, subjiciuntur. Deinde idem dicendum est 2. si feudum sit franco ex n. 1704. 3. Si servitium præstandum non dedecet statum Clericalem; 4. Si tantum sit reale servitium; 5. Si foret alienum à statu Clerici, sed à Domino directo permittatur præstat servitium per alium. 6. Si feudum sit hereditarium ad quoscumque hæredes; &c. hæc de jure seculari.

Nam spectato jure canonico secus est, 1707 ut colligitur 1. ex c. *Transmissa*. 6. de foro competente, ubi dicitur, quod si quæstio feudalis est inter Clericum, & Laicum, cognoscet Dominus feudi: sed eo negligente, cognoscet delegatus Papæ, etiam ante negligentiam datum; & c. *Verum*. 7. eod. ubi dicitur: per dominum feudi secularis, sive Ecclesiastici

asticum, quæstionem feudalem terminari debere, etiam si Vasalli sunt Clerici; & si plures prætendantur Domini, non posse unum cognoscere, maxime alio præsente, an feudum ad eum pertineat? Demum etiam c. *unio* de statu Regularium in 6. §. *verum*. ibi: Verum quando Abbatissa, vel Priorissa cuiusvis monasterii pro feudo, quod monasterium ipsum tenet ab aliquo principe, seu domino temporali, sibi debet homagium, vel fidelitatis sacramentum præstare, (nisi, quod per Procuratorem illud præstet, possit efficere apud eum) de monasterio cum honesta, & decenti Societate exire poterit eo casu licenter, homagio facto, quamprimum cominode poterit, seu fidelitatis præstato sacramento, ad ipsum monasterium è vestigio reversura; sic, quod in fraudem residentia, sive moræ claustralibz, nihil fiat omnino.

1708 Ex his enim iuribus clare deditur, spectato jure Ecclesiastico, Clericos, Religiosos, eorumque Monasteria, esse capacia, ut feuda habeant non tantum Ecclesiastica, sed etiam secularia, seu à Principibus Secularibus concessa, ita quidem, ut hoc etiam extendatur ad Monasteria Sanctimonialia; quo casu Abbatissa, vel Priorissa, quæ propter feudum tenetur præstare juramentum fidelitatis alicui domino seculari, si per Procuratorem illud præstare nequit, potest cum honesta societate exire, modo statim præstito juramento, revertatur; ita Sanchez in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. c. 13. n. 51. Bonac. de clausur. q. 1. punc. 9. n. 9. adverrens in hoc casu superioris licentiam petendam esse; quod, si nulla causa ductus, illam deneget, hoc constito posse auctoritate juris Abbatissam ingredi. Ex quo habetur, quod possit Vasallus ex consensu Domini juramentum fidelitatis ipsi domino feudi præstare per Procuratorem, habentem ad id speciale mandatum, Sanchez in præcepta Decalogi tom. 1. l. 3. c. 13. n. 21. ubi n. 17. Subdit, quod juramentum, quantumcunque personale sit, ex parte jurantis, possit præstari per procuratorem.

1709 Nec obstat ea, quæ allegantur in contrarium ex libris feudorum, de quibus

n. 1703. nam illæ leges non loquuntur de feudis, quæ Clericus acquirit primum, postquam Clericus factus est; sed illis, quæ, cum adhuc laicus esset, habebat spe successionis, & ubi contingit casus, quo ad successionem vocaretur, non amplius est Laicus, sed Clericus, de quo V. dicta n. 1705. Deinde negandum est, respectu Clericorum, vel Religiosorum, dictis feudorum legibus Laicis, locum esse, quia consuetudines, seu leges feudales, quæ disponunt ut persona Ecclesiastica, non modo feudum non acquirant, nec in eo succedant, sed etiam ut perdant, quod prius habebant, cum specificè disponant de rebus ad Ecclesiás; vel Ecclesiasticas personas pertinentibus ratione utilis dominii, non valent ob defectum potestatis, ut constat ex c. *qua in Ecclesiarum* 8. de const. nulla enim jurisdictione se potest extendere ultra limites. L. ult. ff. de jurisdictione: & docet Fagn. in cit. c. *qua in Ecclesiarum* n. 52.

Quæstio est, ansi Vasallus profiteatur in Religione bonorum temporalium capaci, saltem in communi, feudum, quod habet, per consequentiam personæ transeat ad ejusmodi Religionem? R. quod sic, modo feudum tale sit, ut servitia, ratione illius debita, etiam à monasterio præstari possint, prout est in casibus allatis n. 1706. Dixi: bonorum temporalium capaci; secus enim facta professione transfirat eos, qui jure vocantur, perinde, quam si vasallus naturaliter mortuus esset; ratio autem data resolutionis est, quia monasterium bonorum temporalium in communi habendorum capax, succedit ipso facto, jure personæ in istum translatae, accessoriè, & per consequentiam personæ sine ulla exceptione alicuius juris, succedit in omnia bona sui professi, quæ ante ingressum habet, & de quibus ante non dispositum fuit; sed inter illius bona ponitur feudum cum oneribus præstabilibus à monasterio (ut ponitur in casu) ergo si de illo ante ingressum non disposuit, per consequentiam personæ, & accessoriè transit in Monasterium: ergo religiosa professione non extinguitur; major probatur, nam monasterium habens jus bonorum in com-

Ecc 3

muni

406 *Tract. in Lib. III. Decretal. Questio XX.*

muni , & successionis , succedere in omnia Religiosi bona , de quibus ante professionem non dispositit, sive ab ipso ante professionem , sive post acquista sint , sive titulo donationis , hereditatis , aut quoconque alio acquisierit ; constat aperte §. ingressi . & §. si qua mulier . C. de sacrosanct. Eccles. desumpt. ex §. Illud quoque authent. de Monachis , & §. si qua authent. de sanctiss. Episcop. item c. si qua mulier &c.

1711 Not. autem 1. has legum constitutions non habere vim , quatenus solo iure civili inducta sunt , ut recte notat Azor tom. 1. instit. moral. lib. 2. c. 8. q. 1. (quia expresse constituant de Monachis) sed quatenus approbatae sunt a potestate Ecclesiastica : eas autem approbat D. Gregor. Papa 1.7. registri indicat. 2. epist. 7. qua approbatio referatur in cit. c. quia ingredientibus ibi : Sed res eorum ejusdem monasterii juris sunt , uperta legis definitione decretum est ; id , quod communi omnium Pontificum consensu receptum est. Hanc porro successionem in omnia jura sui professi , extendit Sanch. cit. l. 5. Decalogi c. 4. n. 6. ex privilegio Pii V. etiam ad casum , quando ante finem Novitatus fit professio in articulo mortis.

1712 Ex hoc nota 2. quod professus in religione bonorum capaci per professionem non amittat iura suitatis , & agnationis ; sed succedat tanquam heres , eademque per consequentiam persona in monasterium professione sua translate secum ferat ad monasterium ; ita Wadings de contract. D. 5. d. 7. §. 2. n. 5. Sanch. cit. lib. 7. c. 12. n. 5. ex L. fin. C. de Episc. & Clericis , ubi annotat , ejusmodi professum perinde succedere , acsi Religionem ingressus non esset. Ex quo deducit , quod monasterium sui professione nomine retineat omnes qualitates , & prærogativas filiorum ; cum ex n. dict. ad monastericum secum ferat omnia sua iura , quæ ante ingressum habuit.

1713 Sed hoc limitatur 1. ut non procedat de monasterio , nec bonorum in communione capace ; nam in tali Religione , professio aquivalet morti naturali , quæ extinguit omne jus , vel communiter , vel particulariter habendi bona temporalia. 2. Ut solum procedat , quam diu

professus naturaliter vivit ; cum monasterium prædicta sui professi iura habeat , non suo , sed persona in ipsum translate nomine. 3. Ut solum procedat in casu , quo Religiosi talis Religionis non habent in particulari bona ; si enim illa habeant , in hac non succedit monasterium , sed ipse Religiosus.

Not. 3. statutum excludens à parentum successione filium , religionem ingressum , esse iniquum , & irritum ; sic citatis in favorem hujus sententia plurimis legistis , & canonistis , expresse docet Sanchez cit. n. 18. Nam tale statutum Laicorum nequit unquam ejusmodi filium ligare ; vel enim ligaret eum ante Professionem ? vel emissum jam professione ? De primo videtur certum , quod non ; nam quovis instanti professionem antecedente manet successionis capax , utpote sui juris æque , ac non religiosus ; in ipsa autem actuali professione , & post illam , nullo modo subest jurisdictioni Laicorum. Nam leges civiles , licet faveant Clericis , etiam expressam ipsorum mentionem facientes , nisi recipiantur ab Ecclesia , ipsos non ligant ; cum ferantur in non subditū.

Si dicas cum sententia contraria : et si 1713
tale statutum sit irritum , sive disponat ingressum religionem non succedit , si tamen sic disponat : ingrediens religionem non succedit , valet ; quia priori casu statutum afficit jam effectos Religiosos , in quos statutum laicorum jurisdictione caret , sicut & potestate ligandi Religiosos , & quascunque personas Ecclesiasticas : at in posteriori casu afficit eos ante ingressum , quo tempore seculates sunt ita Bartol. L. fin. lectura 1. n. 6. C. de pactis. 2. licet ejusmodi statutum sit in Religiosos , ante ingressum Religionis ; & consequenter tempore habili , quia tamen ejus effectus confertur in tempus inhabile , nimurum in tempus post ingressum (nam ante hunc non liget absolute , sed solum conditione sub conditione , quæ ponitur , dum non subsunt amplius jurisdictioni) omnino irritum erit. Idem enim est , aliquid fieri tempore inhabile , & ejus effectum conferri in tempus inhabile , per L. quod sponsa. C. de donat. ante nuptias.

Not. 4. Monasterium accessoriè suc-

ce-

cedens in bona sui professi, nimirum ratione personæ, religiosa professione in ipsum translata; non succedere, *ut heredem propriæ*, nec *jure hereditario*, sed jure cuiusdam acquisitionis naturalis, & accessoriæ personæ. Constat ex Authent. Ingressi C. de sacrosanct. Eccles. ibi: *ipso ingressu se, suaque dedicat Deo*: ubi nota, lis *ipso ingressu*, idem esse ac *ipso facto*, ut constat ex authent. de Monachis. §. illud quoque ibi: *ingredientem simul sequuntur res*; nam *heredes* non acquirunt ipso facto hereditatem reliquam, vel possessionem, L. *cum heredes* ff. de acquirenda possent. secus autem est in casu, quo monasterium succedit in bona professi, qua habuit ante ingressum, ut dictum est; ita Sanchez l. 7. Decalogi c. 12. Waddingus de contract. d. 5. d. 7. §. 2. n. 3. & apud illum legistæ cum Bartolo in auth. *si qua mulier*. C. de sacrosanct. Eccl. Baldus L. *filium*. ff. qui sui sunt: volentes ejus bona per consequentiam Personæ transire in monasterium, sicut in arrogantem bona, & jura arrogati. Institut. de acquisit. per arrogat.

1717 Dixi, quando monasterium succedit accessoriæ, nimirum ratione personæ in ipsum translata; secus enim quoad acquisitionem possessionis ipso facto fallit 1. si transferens se, suamque personam, sibi providit, expresse, & principaliter etiam transferendo bona, ita Sanchez cit. n. 25. nam tali casu absque traditione non acquirit monasterium dominium, & possessionem. Fallit 2. si monasterium tempore professionis contradicit acquisitioni bonorum. 3. Fallit in aliis honis, quæ accidunt primo post professionem; nam in his ipso facto acquiritur solum dominium; sed possessione capienda est, ut docet Abbas c. *In presentia*. de probat. n. 74.

1718 Ex hoc etiam sequitur, idem dicendum esse, si quis habeat usumfructum, eum pariter cum usufructuario transire in Monasterium per consequentiam personæ, si in eo usufructuariorum legitimè professus sit, & monasterium sit capax habere bona temporalia in communione; hanc sententiam tuetur Cynus, Baldus, Salycketus, Bartolus, Sylvester, Molina, Azor, & plurimi alii, quos citat, & sequitur Thomas Sanchez l. 7. Deca-

logi c. 13. n. 48. ratio est eadem, quæ in n. 1710. de emphyteusi autem dicemus à n. 1741. si dicas ususfructus est *jus personalissimum*, ac ita personæ cohærens; ut nec cessione, nec alio modo possit in aliud transire; ergo extinguitur professione religiosa etiam in Religione successionis capaci; patet conseq. quia tali casu nec potest remanere in professo, cum sit redditus incapax cujuscunque proprii habendi; nec potest transire in monasterium, quia sic transire in aliud, quod juri personali repugnat: ergo. Nam *se trans. ant. N.* conseq. & dico, quod tali casu transeat in monasterium per consequentiam personæ. Quare not. monasterium posse dupliciter comparari ad illum usumfructum recipiendum. 1. ratione sui, & non ratione personæ in ipsum translata. 2. non ratione sui, sed ratione personæ in ipsum translate; si consideretur hoc secundo modo, manifestum est, quod monasterium ratione sui professi per consequentiam hujus personæ habens usumfructum, non sit alia persona ab usufructario; cum usufructarius sit formalissimè illa persona, ratione cuius monasterium habet usumfructum, quamdiu ille naturaliter vivit. Quare in dato casu non est simpliciter verum: *monasterium habet usumfructum*; sed cum addito *per consequentiam personæ*, quo notatur jus personæ in ipsum translata esse in monasterio per ipsam personam translatam, non sine ipsa, sicut jus partis est in toto ipsam includente, sed non sine illa.

Dixi: trans. ant. Nam quando dicitur, quod ususfructus sit *jus personale*, & non egrediatur personam, nec transeat in aliud, verum est, si sermo sit de transitu *per cessionem*, vel *transmissionem in alterum*, auferentem ipsum à cedente, vel priori Domino; non autem si cum ipsa persona transeat in aliud, illud habentem solum per consequentiam personæ, & acquisitione naturali; nam hoc ipso, quod leges cit. n. 104. concedant Monasterio sine ulla exceptione omnia jura, & bona professi, quando se Deo dedicat, eo ipso declarant usumfructum, *non sic esse personalem*, ut cum ipsa persona, & ratione illius, quam

quam diu hæc naturaliter vivit, esse nequeat in Religione, cui se dedicat, & in qua est ipsa persona usufructuaria, quia sic non abit à persona; sed stricto jure illud *habendi communiter* ab eadem retinetur etiam post professionem. Quia professio in religione bonorum capaci, non æquivalet morti naturali (ut malè supponit Julius Clarus L. 4. §. Feudum, q. 78.) nec professum reddit incapacem *omnis dominii*, alias faceret eum incapacem juris habendi communiter bona temporalia, quod est certè falsum; nam talis professus etiam post professionem retinet jus suitatis, & succedit Patri jure Suitatis, ut constat ex n. dict. & omnia bona possidet jure illa habendi communiter; unde non est *alia persona* tunc, quæ habet *usumfructum*; sed solum aliis modis illum habendi; injussu non *jure singulari*, sed *jure Collegii*, vel alius, cuius est pars.

1720 Neque dicas: *Usufructarius*, post professionem, nihil amplius disponere potest de illis bonis, sed disponit *Prælatus*, vel solus, vel cum Capitulo; nam hoc non arguit, illi per professionem ablatum esse jus disponendi, & habendi *communiter usumfructum*, vel illud esse penes monasterium aliter, quam ex pura consequentia personæ; hoc evidens est ex eo, quod professio naturaliter mortuo, nec *Prælatus*, nec *Capitulum*, nec ambo simul quidquam disponere valeant de tali *usufructu*. Deinde, im-
merito dicitur, quod *usufructarius*, post professionem, non habeat jus disponendi *communiter*, quamvis hujus usum (ratione ipsius) administratoriè exerceat *Prælatus* cum Capitulo; in modo usus prædicti juris illi professo, præcisè, vel prohibetur, vel etiam annulatur, adhuc tamen in eo stat jus ad talis usum disponendi *communiter*, ut ostensum est superius. Ex quo tandem concluditur, monasterium in quod per consequentiam personæ in ipsum translatae, simul transeunt hujus bona, quo ad hunc juris effectum, non esse personam *aliam à professo*; Sed eandem, cum ejus iura habeat solum per consequentiam personæ.

1721 Dices 2. si *usufructus*, religiosa profesione *usufructuarii*, non extingue-

tur, sed transiret ad monasterium, duraret 100. annis, sicuti *usufructus concessus Ecclesiæ*. Resp. N. sequelain; nam *usufructus Ecclesiæ*, vel Monasterio *directè*, & *ratione sui concessus*, durat 100. annis; non autem, concessus solum *indirectè*, & per *consequentiā personā* in ipsum translatae; hinc enim est, quod in posteriori casu talis *usufructus* pendeat à vita naturali talis personæ, & extinguitur, illa naturaliter extincta; ita Bartolus in auth. *In gressi* in 2. lectur. n. penul. & plures alii, quos citat, & sequitur Sanchez cit. c. 13. n. 50.

Instabis: dato, quod quando *usufructarius*, in Monasterio bonorum capaci profitetur, *usufructus obveniat monasterio*; hic tamen *usufructus* non erit *translatus*, sed *novus*, qualiter fit, quando *usufructus* constitutus Titio, & suis hæredibus, illo mortuo transit ad hæredes, ut dicitur L. *Stipulari ista*, §. *Sed & si quis* de verb. oblig. & L. *qui sumfructum*, §. 1. ff. de *usufructu*, vel certe cum ab uno transit in alium de consensu Domini, ut habetur L. *usufructu*. ff. soluto matrimonio. Verum, quod assumitur, merito negatur cum allata paritate: Nam in his casibus allatis propterea *usufructus* est *novus*, qui transit ad hæredes *facto hominī* (putatione, vel consenu Domini) non autem *per consequentiā personā*, cui coheret, qualiter fit in casu nostro.

Not. 5. quando dicimus per conse- 1722 quentiam personæ Vasalli, professi in Religione bonorum temporalium saltem in communione habendorum capaci, feudum ejus, quod est ex pacto, & providentia transire ad monasterium, debere intelligi, 1. solum, quam diu vivit talis professus ut jam diximus sup. Deinde si habeant annexum aliquid repugnans statui Regularium (ut jurisdictionem criminalē) quo casu refinebit quidem monasterium dominium ejus utili, dum vivit Vasallus professus; non autem quoad illam jurisdictionem, ut notat Fagnanus c. *qua in Ecclesiis* n. 102. & ali. 3. nisi in principio constitutum sit expressè, *tantum pro laicis*; vel ad incertum servitium; ita Sanchez cit. à n. 40. Dixi: *feudum, quod est ex pacto,*

pacto, & providentia; nam si sit paternum, vel hereditarium simpliciter, nimurum ad omnes heredes, atque adeo est instar proprietatis, etiam transit in perpetuum ad Monasterium permortem Vasalli, sicut alia ejus bona, quae habuit jure proprietatis, ut tradit Felinus c. in Praesentia. 8. de probat. n. 48.

§. 5.

De investitura Vasalli.

1724 **I**nvestitura proprie dicta (quae est realis quedam, & corporalis traditio, vel occupatio possessionis rei in feudum data) est solennis actus, per quem Vasallus domino ad fidem obligatur, & in rei feudalis possessionem mittitur; *abusiva vero* (seu, ut aliqui dicunt *ficta*) contingit, quando dominus alio modo, quam in rei feudalis presentia, vel absque actuali traditione possessionis, gladium, hastam, vexillum, vel simile signum corporeum porrigit, & per hoc investituram se facere dicit. lib. 2. tit. 2. de quo notat Gail. I. 2. obser. 152. n. 14. per istam investituram abusivam non induci *veram* possessionem; sed finge, dari Vasallo licentiam propria autoritate apprehendendi ipsam possessionem. Unde non parit interdictum *Recuperanda*; sed tantum *adipiscenda* possessionis, quibus positis:

1725 **Q**uestio 1. est, quae solennitas sit de *substantia* investitura abusiva? 2. an haec solennitas etiam requiratur in feudo Ecclesiastico? 3. an etiam per investituras abusivam aliquando transferatur in Vasallum possessio? 4. quid operetur clausula: *propter merita & servitia praesita?* 5. quis ex pluribus heredibus debet investituras petere? 6. an aliquando renovatione investitura opus sit? 7. quae sit poena neglectae renovationis investiturae? 8. an renovatio possit fieri per Procuratorem? 9. a quo domino peti debeat renovatio investiturae? 10. an tunc dari debeat laudentium, vel, ut alii volunt *Relevium*? 11. ubi petenda? 12. an coram testibus? 13. intra quod tempus? 14. an possit mora purgari? 15. an minor reflituatur contra ne-

Tomo. II.

glectum tempus investiturae? 16. an feudum præscriptione acquiri possit?

Ad 1. R. quod probabilior Doctorum sententia habeat, exigi, quod fiat vel coram Paribus Curia, vel per instrumentum, ut videri potest apud Haunold. tom. 3. tr. 9. à n. 656. ad 2. distinguendum, an Clerici investiantur de bonis propriis? an de bonis Ecclesiasticis? in primo casu dicendum, affirmativè, ex L. 2. feud. tit. 32. c. 1. ibi: *praterquam quod de personis testium dictum est.* Coeterum ubi dominus non potest habere, vel non habet pares Curiae, vel solum inhabiles, sufficiunt testes extranei.

Ad 3. R. Quod sic; si ea investitura fiat in praesentia rei in feudum concessæ signis illis co fine factis, ut in Vasallum etiam transeat possessio; arg. L. I. §. 21. ff. de acquir. possesi.

Ad 4. respondent communiter Doctores, quod operetur hunc effectum, ut feudum Vasallo, aut ejus posteris, auferri non possit ob ullam feloniam.

Ad 5. R. Singulos investituras petere, ac fidelitatem jurare debere, si habeant feudum indivisum; si autem ex divisione pertineat totum ad unum, hunc solum teneri per L. 2. tit. 26. §. *omnes filii*: Si pars ad unum, alia pars ad alterum, teneri singulos pro sua parte per L. 2. §. 55.

Ad 6. ante responsionem nota renovationem investiturae nihil aliud esse, quam feudi, legitimè acquisiti, ob dominum seu Vasallum mutatum, promissione fidelitatis interveniente, soleniter factam confirmationem; quo posito Resp. faciendam, si vel dominus feudi, vel Vasallus, aut mortuus sit, aut alia ratione mutatus, ut liquet ex hujus renovationis definitione.

Ad 7. R. Quod sit commissum feudi; 1728 seu, quod Vasallus cadat à jure feudi, ut constabit ex dicend. in seqq. controversum est, an si dominus tempore debito investituras petenti Vasallo concedere negligat, & ipse cadat jure dominii? Resp. quod communior quidem opinio affirmet, 1. ex ratione; quia hoc ipso, quod jus feudale Vasallum, ad petendam investiturae renovationem intra certum tempus sub poena amissio-

FFF

nis